

Перспективи подальших досліджень можуть бути пов'язані з:

побудовою прогнозів новітніми методами прогнозування та їх порівняння з результатами класичних методів прогнозування на основі відповідних критеріїв, в тому числі й тих, що запропоновані в даній статті;

побудовою прогнозної моделі валютного курсу на основі багатofакторної регресійної моделі виходячи з впливу факторів, проаналізованих у статті.

Список літератури

1. Здановский Я.В. Прогнозирование курса доллара США на основе теории нечеткой логики как основной этап управления валютными рисками / Я.В. Здановский, В.А. Гончарова // Бизнесинформ. – 2011. – №7(1). – С. 16-20.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. та ін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.А. Зайця. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: Освіта України, 2012. – 272 с.
3. Сажин Ю.В. Анализ временных рядов и прогнозирование: учебник / Ю.В. Сажин, А.В. Катынь, Ю.В. Сарайкин. – Саранск: Изд-во Мордов. ун-та, 2013. – 192 с.
4. Козак Ю.Г. Міжнародна торгівля: [підручник] / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, М.І. Барановська. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – с. 6.
5. Офіційний сайт Приватбанку: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://privatbank.ua/>
6. Halicka K., Godlewska J. (2013), Prognozowanie średniego miesięcznego kursu kupna USD, Economics and management. Nr 1. - s. 19 - 29.
7. Miciuła I. Modelowanie i prognozowanie wielkości kursu walutowego, Studia i prace wydziału nauk ekonomicznych i zarządzania. Nr 31. s. 249 - 262.
8. Piętał L. Wybrane problemy makroekonomii. Wydawnictwo Akademii Polonijnej w Częstochowie, 2009. - 204 s.
9. Soldaczuk J. (1985) Ekonomia handlu zagranicznego, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne. – 372 p.
10. Stoevsky G. (2009) Econometric forecasting of Bulgaria's export and import flows, Sofia: BNB. – 37 p.
11. V.A. Sadovnichiy, A.A. Akayev, A.V. Korotayev, S.Yu. Malkov. Modelling and Forecasting World Dynamics / Scientific Council for "Economics and Sociology of Knowledge" Fundamental Research Programme of the Presidium of the RAS. M., RAS ISPR, 2012.

Рукопис подано до редакції 16.04.15

УДК 338.32: 622.34

О.А. ТЕМЧЕНКО, д-р техн. наук, доц., Криворізький національний університет

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ ГРУПИ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ КОМБІНАТІВ КРИВБАСУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЗАЛІЗОРУДНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Розглянуто особливості формування виробничої потужності гірничозбагачувальних комбінатів виробництва з урахуванням обсягів видобутку руди у кар'єрі на конкретному родовищі корисних копалин та можливостей переробки відповідних обсягів залізорудної сировини на збагачувальних фабриках, а також визначенні гірничотехнічні та економічні фактори, що впливають на ефективність гірничозбагачувального виробництва. Встановлено, що виробнича потужність залежить від типу, кількості й складу устаткування, прийнятого режиму роботи підприємства, продуктивності устаткування та трудомісткості продукції. Визначені варіанти виробничої потужності підприємства, які передбачають: збереження існуючої потужності (обсяг випуску продукції, її якість, технічна оснащеність підприємства); підвищення обсягу випуску товарної продукції при незмінній якості; поліпшення якості продукції при незмінному її об'ємі; зменшення обсягу випуску продукції при одночасному поліпшенні її якості або покращення економічних показників; збереження обсягу випуску продукції та її якості при одночасному покращенні економічних показників за рахунок технічного переозброєння технологічного процесу.

Обґрунтована послідовність розрахунків та необхідність визначення раціональної виробничої потужності гірничозбагачувальних підприємств з позиції підвищення конкурентоспроможності вітчизняної залізорудної продукції. Запропонована економіко-математична модель оптимізації виробничої потужності підприємств, яка на основі фактичних даних формує систему обмежень і цільову функцію та дозволяє вирішити поставлену задачу методом лінійного програмування із застосуванням симплексного методу. Наведено результати експериментальної апробації запропонованої моделі з використанням фактичних показників виробничо-господарської діяльності групи гірничозбагачувальних комбінатів Кривбасу, а також розрахунки можливої їх прибутковості за окремими варіантами при видобутку і переробці залізної руди.

Ключові слова: гірничо-збагачувальні підприємства, виробнича потужність, економіко-математична модель, критерії оптимальності, прибуток.

Проблема та її зв'язок з науковими та практичними завданнями. В умовах ринкової економіки головним критерієм оцінки діяльності промислових підприємств є прибуток, що одержується в процесі реалізації товарної продукції. Якщо гірничо-збагачувальний комбінат (ГЗК) має різні виробничі потужності по двом видам товарної продукції (концентрат, а також агломерат або обкотиші), застосовують різні обсяги паливно-енергетичних ресурсів й відповідно пропонують неоднакові ціни реалізації на внутрішньому і зовнішньому ринку залізорудної сировини, то виробничі можливості комбінату можуть бути оптимізовані шляхом їх перерозподілу для одержання максимального прибутку, насамперед, за рахунок зниження загальних витрат, у тому числі енергоємності виробництва. Необхідність забезпечення успішного функціонування вітчизняного ГЗК, особливо у період складної економічної ситуації в нашій країні, потребує від його керівництва особливої концентрації зусиль на «виживанні» в непростих ринкових умовах. Це, в свою чергу, вимагає посилення уваги до планування виробничої діяльності підприємства на майбутній період та виваженого підходу до формування виробничої програми і вибору ключових ринкових пріоритетів.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблеми оптимізації виробничої програми промислового підприємства розглядали у своїх працях такі вітчизняні та зарубіжні науковці як С.А. Гужов [1], А.Ф. Гукалюк [2], Ю.А. Єгупов [3], Д.Є. Іщук [5], В.В. Куперман [6], М.В. Макеєнко [7], І.В. Довгаль [8] та інші. Варто зауважити, що переважна більшість науковців при дослідженні процесу формування виробничої програми зупиняється на проблемах оцінки ринкового попиту на продукцію конкретного підприємства і ресурсного обґрунтування його планів виробництва, недостатню увагу приділяючи питанням оптимізації виробничої програми з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.

Постановка завдання. Метою роботи є визначення напрямів забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних гірничозбагачувальних підприємств шляхом оптимізації їх виробничої потужності.

Викладення матеріалу та результати. В результаті проведеного аналізу літературних джерел та техніко-економічних результатів діяльності ГЗК Кривбасу за останні роки було виявлено, що основними проблемами зниження ефективності їх діяльності є: зменшення обсягів реалізації товарної продукції, збільшення її собівартості внаслідок значної енерговитратності виробництва при зниженні вмісту корисного компонента у вихідній сировині та істотному зниженні гірничих робіт і наближенні до проектних відміток глибини кар'єрів, ускладненні гірничо-геологічних умов розробки й істотного збільшення експлуатаційних витрат на видобуток і переробку корисних копалин, а також недосконалість розробки цінової і фінансової політики підприємства і системи планування їх виробничої програми без адекватного врахування кон'юнктурних змін на ринках залізорудної сировини.

Розрахунки виробничої потужності виконуються з урахуванням багатьох факторів, що безпосередньо впливають на ефективність гірничого виробництва. Гірничозбагачувальні підприємства як правило, мають обмежені обсяги на конкретному родовищі корисних копалин, тому при визначенні їх виробничої потужності, насамперед, встановлюють виробничу потужність кар'єру чи шахти за можливим видобутком руди. Фактори, що обмежують виробничу потужність кар'єра по руді, розділяють на гірничотехнічні й економічні. До гірничотехнічних факторів належать: пропускна спроможність транспортних комунікацій, інтенсивність розвитку гірничих робіт та кількість видобувних екскаваторів. Економічні фактори включають: абсолютні та питомі капітальні витрати на будівництво кар'єра; собівартість та ціна товарної продукції; розмір плати за надра та земельні ділянки, які займає підприємство; співвідношення між обсягами видобутку руди й розкривних порід тощо.

Виробничу потужність гірничо-збагачувального підприємства в цілому залежить від можливих обсягів видобутку руди у кар'єрі та можливості збагачувальної фабрики (ЗФ) переробити ці обсяги руди з метою отримання концентрату. Оптимальне значення виробничої потужності також залежить від типу, кількості й складу устаткування, прийнятого режиму роботи підприємства, продуктивності устаткування та трудомісткості продукції.

Варіанти виробничої потужності підприємства, розроблені на базі оптимізації структури гірничозбагачувального виробництва, можуть передбачати збереження існуючої потужності (обсяг випуску продукції, її якість, технічна оснащеність підприємства); підвищення обсягу випуску товарної продукції при незмінній якості; поліпшення якості продукції при незмінному

об'ємі; зменшення обсягу випуску продукції при одночасному поліпшенні її якості або покращення економічних показників; збереження обсягу випуску продукції та її якості при одночасному покращенні економічних показників за рахунок технічного переозброєння структурних підрозділів виробничого процесу тощо. За умов посилення конкуренції на ринку продукції гірничозбагачувальних підприємств задача обґрунтування раціональної виробничої потужності зводиться до пошуку такого варіанту випуску товарної продукції на обладнанні, яке є в наявності, щоб її обсяг (при відповідних якісних і кількісних характеристиках) був би максимальним (або забезпечив отримання максимального прибутку від реалізації продукції) з урахуванням задоволення попиту на певну залізовмістку продукцію.

Чотири гірничо-збагачувальних ГЗК Кривбасу (ПАТ «ІнГЗК», ПАТ «ПівдГЗК», ПАТ «ЦГЗК», ПАТ «ПівнГЗК») випускають три види товарної продукції: концентрат випускають усі ГЗК, агломерат - ПівдГЗК, обкотиші - ЦГЗК і ПівнГЗК. Комбінати мають різні виробничі можливості по товарній продукції, енергетичні, матеріальні і фінансові витрати на її випуск і тому, виходячи з корпоративних інтересів власників, виробничі потужності комбінатів можуть бути оптимізовані шляхом їх перерозподілу для забезпечення конкурентних переваг вітчизняної залізородної продукції та підвищення ефективності гірничого виробництва у цілому [9,10]. Раніше проведені наукові дослідження щодо обґрунтування необхідних обсягів виробництва залізовмісткої продукції на окремому ГЗК, у тому числі концентрату, відповідно до потреб та вимог металургійних підприємств України підтверджують необхідність оптимізації їх виробничих потужностей. Враховуючи, що витрати на гривню товарної продукції мають меншу амплітуду коливань, ніж прибуток, необхідно приймати в якості оцінки виробничих потужностей комбінатів інтегральний показник ефективності гірничо-збагачувальних підприємств окремого регіону, для розрахунку якого запропонована наступна економіко-математична модель

$$E = \frac{\sum_{i=1}^4 \sum_{j=1}^3 A_{ij} * E_{тп_{ij}}}{\sum_{i=1}^4 \sum_{j=1}^3 A_{ij} * Ц_{тп_{ij}}} \rightarrow \min \quad (1)$$

де i - індекс комбінату; j - індекс товарної продукції; A - річна продуктивність комбінату по товарній продукції, т; $E_{тп}$ - інтегральний показник ефективності виробництва товарної продукції, що включає експлуатаційні (матеріальні, енергетичні, фінансові) витрати, грн/т; $Ц_{тп}$ - ціна товарної продукції, грн/т. При наступних обмеженнях:

по об'єму використання j -того виду товарної продукції

$$A_{ij} - \sum_{i=1}^4 \sum_{j=1}^3 A_{ij} = 0 \quad (2)$$

на максимально припустимий обсяг виробництва j -го виду продукції на i -му комбінаті

$$(A_{ij}^{\max}) A_{ij} - A_{ij}^{\max} \leq 0 \quad (3)$$

на мінімально припустимий об'єм виробництва j -го виду продукції на i -му комбінаті

$$(A_{ij}^{\min}) A_{ij}^{\min} - A_{ij} \leq 0 \quad (4)$$

Сумарна цінність продукції, що виробляється на комбінаті протягом року можна представити у загальному вигляді

$$Ц_p = A_{кт} * Ц_{кт} + A_a * Ц_a + A_o * Ц_o, \text{ грн.} \quad (5)$$

де $A_{кт}$, A_a , A_o - річна продуктивність комбінату по товарному концентрату, агломерату або обкотишам, т; $Ц_{кт}$, $Ц_a$, $Ц_o$ - ціна 1 т відповідно концентрату, агломерату та обкотишів, грн.

Первинною сировиною для отримання усіх видів залізовмісткої продукції, є залізна руда, загальні річні витрати якої складають

$$A_p = \frac{(A_{кт} + A_k)}{\gamma_k}, m \quad (6)$$

де A_k - кількість концентрату, що необхідна для виробництва агломерату (або обкотишів), т [11]; γ_k - вихід концентрату із 1 т сирової руди, відн. одиниці.

Собівартість концентрату складається з собівартості видобутку руди, що витрачається на його виробництво, і безпосередніх витрат на технологічні процеси збагачення залізородної сировини. Собівартість агломерату або обкотишів включає собівартість концентрату, що вироб-

ляється, і витрати на технологічні процеси виробництва агломерату і обкотишів відповідно. Враховуючи наведене, критерій оцінки можна записати в наступному вигляді

$$E_{pi} = \frac{A_{pi} \cdot (C_{pi} + C_{ki} + C_{ai} + C_{oi})}{\left(A_{ki} - \frac{A_{ai}}{\gamma_{ai}} - \frac{A_{oi}}{\gamma_{oi}} \right) \cdot \Pi_{ki} + \frac{A_{ai}}{\gamma_{ai}} \cdot \Pi_{ai} + \frac{A_{oi}}{\gamma_{oi}} \cdot \Pi_{oi}} \rightarrow \min \quad (7)$$

де C_p - собівартість видобутку залізної руди, грн./т; C_k - собівартість виробництва концентрату без урахування витрат на видобуток руди, грн./т; C_a, C_o - собівартість виробництва агломерату або обкотишів без урахування витрат на виробництво концентрату, грн./т; γ_a, γ_o - вихід відповідно агломерату або обкотишів із 1 т концентрату, відн. одиниці.

Згідно раніше затверджених проектів ГЗК Кривбасу мають виробничі потужності (млн т): ІнГЗК- по концентрату 14; ПівдГЗК - по концентрату 17,5 та агломерату 5,2; ЦГЗК- по концентрату 4,6 та по обкотишах 3,6; ПівнГЗКа - по концентрату 12,5 та по обкотишах 7,9.

Однак, фактичні виробничі потужності по виробництву товарної продукції можуть змінюватися в результаті проведених реконструкцій і модернізації, залежно від нагальних потреб з урахуванням ринкової кон'юнктури.

Зміни виробничої потужності, по певному виду продукції, пропонується визначати за допомогою коефіцієнта K_j

$$K_j = \frac{A_{nj}}{A_{fj}}, \quad (8)$$

де A_{nj} - номінальна виробнича потужність комбінату по j -му виду продукції, т; A_{fj} - фактична виробнича потужність комбінату по j -му виду продукції, т.

При цьому під номінальною потужністю ми розуміємо виробничу потужність комбінату, на яку він розрахований і побудований з урахуванням стану виробничої бази за період, що розглядається.

Запропонована економіко-математична модель формально описує завдання розподілу річних об'ємів виробництва залізорудної продукції між ГЗК Кривбасу і відноситься до класу задач нелінійного програмування.

Враховуючи специфіку цієї задачі, з метою її спрощення, застосовуємо дискретні значення виробничих потужностей по товарній продукції з кроком в 1 тис. т, починаючи з мінімальних обсягів.

Для розрахунків використовуємо узагальнені показники, отримані за результатами обробки статистичних даних по роботі ГЗК Кривбасу за період 2002-2012 рр. (табл. 1).

Таблиця 1

Основні (усереднені) показники роботи ГЗК Кривбасу за 2002-початок 2012 рр.

Показники	Коефіцієнти зміни продуктивності								Собівартість, грн./т				Ціна 1 т, грн.			Вихід із 1 т руди, відн. одиниці		
	K_p		K_k		K_a		K_o		C_p	C_k	C_a	C_o	Π_k	Π_a	Π_o	γ_k	γ_{ka}	γ_{ko}
	min	max	min	max	min	max	min	max										
ПАТ «ІнГЗК»	1.1	1.9	1	1.6	-	-	-	-	17.92	309.82	-	-	976.5	-	-	0.42	-	-
ПАТ «ПівдГЗК»	1	2.4	1	3.2	1.04	1.9	-	-	20.03	282.13	320	-	700.09	715.6	-	0.45	1.075	-
ПАТ «ЦГЗК»	1.1	3.7	1.1	1.6	-	-	1.2	2.3	34.19	354.87	-	542.7	876.13	-	739.2	0.36	-	0.947
ПАТ «ПівнГЗК»	1.1	4.1	1.1	3.6	-	-	1.3	2.9	24.95	291.02	-	353.7	1012.7	-	851.7	0.45	-	0.932

Примітка: K_p, K_k, K_a, K_o - коефіцієнти зміни продуктивності відповідно по руді, концентрату, агломерату, обкотишам (орієнтовні розрахунки за останні 10 років).

Для виконання розрахунків складено алгоритм вирішення поставленої задачі за допомогою ЕОМ, з використанням стандартної програми із застосуванням симплекс-методу вибору варіантів. При цьому варіанти формуються відповідно до потреб в продукції, та обмежень (2- 4) передбачених в моделі.

Отримані значення інтегрального показника – ефективності виробництва залізорудної продукції у регіоні порівнюють з попереднім значенням.

Якщо нове значення менше попереднього, то його виключають із подальшого розгляду, а новому значенню надається індекс *min* і воно заноситься в пам'ять електронно-обчислюваної машини.

Після розгляду всіх можливих варіантів плану для візуалізації на друк виводиться кращий, враховуючи, що ГЗК Кривбасу мають неоднакові виробничі можливості по товарній продукції з відповідними якісними та кількісними характеристиками (табл. 2), різні енергетичні та фінансові витрати і, відповідно, ціни реалізації.

Таблиця 2

Проектне та фактичне виробництво залізорудної сировини на ГЗК Кривбасу за 2011 рік

Підприємство	Залізорудна сировина			Концентрат товарний			Агломерат			Обкотиші		
	проект, млн т	факт, млн т	коэф. зміни виробничої потужності	проект, млн т	факт, млн т	коэф. зміни виробничої потужності	проект, млн т	факт, млн т	коэф. зміни виробничої потужності	проект, млн т	факт, млн т	коэф. зміни виробничої потужності
ПАТ «ІнГЗК»	36,0	36,5	0,986	14,0	15,1	0,927	-	-	-	-	-	-
ПАТ «ПівдГЗК»	35,0	25,36	1,38	14,0	10,144	1,38	5,0	1,8	2,78	-	-	-
ПАТ «ЦГЗК»	16,0	15,46	1,035	6,39	6,184	1,033	-	-	-	4,5	2,313	1,95
ПАТ «ПівнГЗК»	36,4	36,06	1,01	14,558	14,424	1,01	-	-	-	9,6	10,331	0,93

Отже, виходячи з корпоративних інтересів власників гірничорудних підприємств, виробничі потужності можуть бути оптимізовані шляхом їх перерозподілу (табл. 3) для одержання максимального прибутку.

Таблиця 3

Оптимізація виробничих потужностей ГЗК Кривбасу по товарній залізовмісткій продукції

Гірничозбагачувальне підприємство	Залізорудна сировина, млн т	Концентрат товарний, млн т	Агломерат, млн т	Обкотиші, млн т	Сумарна цінність продукції, млн грн.
ПАТ «ІнГЗК»	37,35	15,12	-	-	14762,73
ПАТ «ПівдГЗК»	31,50	14,18	4,19	-	12919,26
ПАТ «ЦГЗК»	14,40	5,75	-	4,28	8199,98
ПАТ «ПівнГЗК»	36,40	16,38	-	9,27	24483,59

Висновки та напрямки подальших досліджень. Використання результатів розрахунків раціонального розподілу обсягів виробництва товарної продукції між ГЗК Кривбасу дозволить прогнозувати формування конкурентних позицій за інтегральними показниками ефективності роботи з метою забезпечення їх конкурентоспроможності на ринку ЗРС і отримати потенційний економічний ефект у розмірі 6696,85 млн грн. (з урахуванням збереження тенденцій цінової та інфляційної політики в економіці держави за останні п'ять років), який розрахований за вищевказаними формулами на підставі порівняння показників за оптимальним і фактичними варіантами.

Виходячи з корпоративних інтересів власників по підвищенню конкурентоспроможності гірничорудних підприємств з відкритою розробкою родовищ глибокими кар'єрами, обсяги ви-

робництва товарної продукції можуть бути оптимізовані шляхом їх перерозподілу між ГЗК Кривбасу.

Це дозволить в найближчій перспективі посилити конкурентні переваги вітчизняних підприємств на ринку ЗРС за складних фінансово-економічних умов, а також вчасно коригувати цінову політику на окремому вітчизняному гірничозбагачувальному підприємству регіону внаслідок адекватного врахування ринкової кон'юнктури, що надасть можливість підвищити ефективність гірничозбагачувального виробництва у цілому в Україні.

Список літератури

1. **Гужов С.А.** Формирование производственной программы дорожной организации в условиях риска и неопределенности ее реализации : автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством : экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами (транспорт)» / **С. А. Гужов.** – М., 2010. – 20 с.
2. **Гукалюк А.Ф.** Моделювання процесу розробки оптимальної виробничої програми / **А.Ф. Гукалюк, О.С. Сенишин** // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 9. – С. 204-211.
3. **Єгупов Ю.А.** Планування виробничої потужності в контексті ресурсного обґрунтування виробничої програми підприємства / **Ю. А. Єгупов.** // Економіст. – 2011. – № 11. – С. 49-52.
4. **Ермолаева Л.В.** Формирование производственной программы при мелкосерийном производстве / **Л.В. Ермолаева** // Современные наукоемкие технологии. – 2007. – № 11 – С. 122-123.
5. **Іщук С.О.** Методи визначення оптимальних виробничих програм за фінансовими критеріями розвитку підприємства [Електронний ресурс] / **С.О. Іщук** – Режим доступу: - http://www.ief.org.ua/Arjiv_EP/Ishchuk406.pdf
6. **Куперман В.В.** Модель оптимізації виробничої програми підприємства / **В.В. Куперман** // Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем : стан, проблеми, перспективи: матеріали шостої міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2011 р. – Одеса, 2011. – С. 250-253.
7. **Макеєнко М.В.** Формирование производственной программы промышленного предприятия на основе использования оптимизационного подхода : автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством : экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами (промышленность)» / **М.В. Макеєнко.** – Санкт-Петербург, 2012. – 20 с.
8. **Довгаль І.В.** Деякі аспекти оцінювання виробничо-технологічного потенціалу гірничодобувної галузі. / **І.В. Довгаль, М.М. Скринько** // Економіка: проблеми теорії та практики. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2003. – Вип. 185: в 4-х т. – том IV. – С. 835-846.
9. **Максимов С.В.** Формування виробничої програми гірничорудних підприємств з врахуванням її ресурсного забезпечення / **Максимов С.В., Темченко О.А., Максимова О.С.** // Вісник КТУ. – 2005. – № 7. – С. 255-260.
10. **Темченко О.А.** Моделювання виробничої потужності гірничого підприємства / **О.А. Темченко** // Вісті До-нецького гірничого інституту. 2007. – № 2. – С. 202-206.
11. **Федоровский Н.В.** Агломерация железных руд: Справочник./ **Н.В. Федоровский, Д.И. Шанидзе** //К.: Техника, 1991.- 141 с.

Рукопис подано до редакції 16.04.15

УДК 658.15

С.Г. ЛЫСЕВИЧ, канд. эконом. наук, старший преподаватель
Криворожский национальный университет

ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ МЕХАНИЗМ ПРЕДПРИЯТИЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЕГО ФУНКЦИЙ И ВЛИЯЮЩИХ ФАКТОРОВ

В статье рассматривается хозяйственный механизм предприятия с точки зрения его функций и влияющих факторов. Дана характеристика предложенным функциям, включающих разработку и выполнение стратегии предприятия; формирование и развитие контролинга; использование действующих экономических законов; всестороннее развитие человека; стимулирование научно-технического прогресса; разрешение социально-экономических противоречий; реализация отношений собственности и рациональное использование ресурсов. Классификацию факторов проведено за направлением их действия: внешние и внутренние. К внешним факторам, не зависящим от действия предприятия относятся: состояние законодательной базы в стране и ее изменения; политическая ситуация в стране; методы государственного влияния на деятельность субъектов хозяйствования; развитие научно-технического прогресса; состояние рыночной конъюнктуры. К внутренним факторам, зависящим от действия предприятия, относятся: уровень менеджмента; уровень развития производительных сил и производственных отношений; противоречия между производительными силами и производственными отношениями; социальное и экологическое состояние предприятия; конкурентоспособность продукции. Предложено классифицировать влияющие факторы на хозяйственный